

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Radovana Suchánka (soudce zpravodaje) a soudců Vojtěcha Šimíčka a Jiřího Zemánka o ústavní stížnosti stěžovatele **M. D.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Šubrtem, advokátem, sídlem 1. máje 869/27, Olomouc, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 20. července 2020 č. j. 70 Co 136/2020-1655, za účasti **Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci**, jako účastníka řízení, a **Mgr. J. D.**, zastoupené Mgr. Renátou Prosíckou, advokátkou, sídlem Tyršova 498/31, Ostrava, a nezletilé **G. D.**, zastoupené opatrovníkem Magistrátem statutárního města Olomouce, sídlem Horní náměstí 583, Olomouc, jako vedlejších účastnic řízení, takto:

I. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 20. července 2020 č. j. 70 Co 136/2020-1655 bylo porušeno právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 20. července 2020 č. j. 70 Co 136/2020-1655 se ruší.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, a to pro jeho rozpor s čl. 10 odst. 2, čl. 11 odst. 1, čl. 26, čl. 31 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Spolu s ústavní stížností podal návrh na odložení vykonatelnosti napadeného rozhodnutí.

2. Z ústavní stížnosti, jejích příloh a spisu Okresního soudu v Olomouci (dále jen „okresní soud“) sp. zn. 0 P 375/2006 se podává, že rozsudkem okresního soudu ze dne 20. 1. 2020 č. j. 0 P 375/2006-1572 bylo rozhodnuto o návrhu stěžovatele (otce) na snížení výživného pro nezletilou vedlejší účastnici (dále též jen „nezletilá“) tak, že výživné stanovené stěžovateli pro nezletilou naposledy rozsudkem okresního soudu ze dne 23. 6. 2015 č. j. 0 P 375/2006-1057 ve znění rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“) ze dne 2. 3. 2016 č. j. 70 Co 463/2015-1229 ve výši 40 000 Kč měsíčně [25 000 Kč k rukám první vedlejší účastnice (matky) a 15 000 Kč na účet nezletilé] se snižuje na částku 18 000 Kč měsíčně s účinností od 10. 8. 2017, a určil, že výživné je splatné k rukám první vedlejší účastnice vždy do každého prvního dne

v měsíci předem (I. výrok). Dále rozhodl, že výživné, které se stane splatným od 1. 2. 2020 do konce kalendářního měsíce, v němž bude rozsudek doručen stěžovateli, je stěžovatel povinen zaplatit k rukám první vedlejší účastnice do tří dnů od doručení rozsudku (II. výrok), a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (III. výrok).

3. Okresní soud dospěl k tomu, že od poslední úpravy výživného došlo u stěžovatele k podstatné změně poměrů, spočívající v tom, že od 10. 8. 2017 byl čtyři měsíce hospitalizován a byl v dlouhodobé pracovní neschopnosti s diagnózou biliární akutní pankreatitida s následným rozvojem diabetes mellitus, což vedlo k poklesu pracovní schopnosti stěžovatele o 55 % a k přiznání invalidity II. stupně. Posudkem o invaliditě bylo prokázáno, že jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kdy stěžovatel může vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen v podstatně menším rozsahu a intenzitě. V době předchozího rozhodování soudu stěžovatel dosahoval jako konzultant v mezinárodním obchodu celkového měsíčního příjmu minimálně ve výši 300 000 Kč; s ohledem na svůj zdravotní stav však již nyní tuto činnost vykonávat nemůže, přičemž výrazný pokles v jeho příjmech byl potvrzen též předloženými daňovými přiznáními. K majetkovým poměrům stěžovatele okresní soud uvedl, že k výraznějším změnám v mezidobí nedošlo. Stěžovatel je i nadále vlastníkem tří nemovitostí v celkové minimální hodnotě zhruba 55 000 000 Kč; uvedené nemovitosti jsou však aktuálně postiženy v rámci exekuce, a stěžovatel tak s nimi nemůže nakládat. V osobních poměrech rovněž nedošlo ke změnám, stěžovatel má nadále vyživovací povinnost ke dvěma dětem – nezletilé a jejímu zletilému bratrovi, žije s družkou a má nově zvýšené výdaje se svým zdravotním stavem. Poměry první vedlejší účastnice se rovněž nezměnily, jde-li však o nezletilou, které bylo nyní 16 let, došlo k nárůstu jejích potřeb v souvislosti s přirozeným vývojem. Při stanovení konkrétní výše výživného okresní soud vycházel z poklesu pracovní schopnosti stěžovatele ve shora uvedeném rozsahu, přičemž současně zohlednil, že stěžovatelovy majetkové poměry jsou i nadále nadstandardní.

4. K odvolání první vedlejší účastnice krajský soud rozsudek okresního soudu napadeným rozsudkem změnil tak, že úprava výživného pro nezletilou, provedená naposledy rozsudkem okresního soudu ze dne 23. 6. 2015 ve spojení s rozsudkem krajského soudu ze dne 2. 3. 2016 se v části týkající se výživného splatného k rukám první vedlejší účastnice mění tak, že výživné se snižuje z částky 25 000 Kč měsíčně na částku 20 000 Kč měsíčně s účinností od 10. 8. 2017; ve zbývající části se úprava výživného provedená naposledy uvedenými rozhodnutími nemění (I. výrok). Dále bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (II. výrok).

5. Krajský soud rekapituloval, že okresní soud výživné snížil o 55 %, neboť pracovní schopnost stěžovatele podle posudku o invaliditě poklesla právě o 55 %. Popsaným postupem však okresní soud nepřipustně přecenil pokles pracovní schopnosti stěžovatele, aniž komplexně posoudil vliv této změny na celkové poměry stěžovatele. Krajský soud připomněl, že již při svém předchozím rozhodování vycházel nejen z příjmů stěžovatele, ale zejména z celkové sumy jeho nemovitého majetku, přičemž další hodnotný movitý majetek měl tehdy stěžovatel zamlčet. Stěžovatel nadále vlastní tři nemovitosti, jejichž hodnota v roce 2019 činila 58 000 000 Kč. Ačkoliv stěžovatel na jedné straně poukazoval na nižší hodnotu hotelu V. M., v níž provozuje svou podnikatelskou činnost (15 500 000 Kč namísto cca 30 000 000 Kč dle soudem zadaného znaleckého posudku), přehlížel na straně druhé vyšší hodnotu rodinného domu v D. určenou znaleckým posudkem, který si nechal sám vypracovat na podporu návrhu na částečné zastavení exekuce (23 000 000 Kč

namísto 17 000 000 Kč). Stěžovatelova životní úroveň zůstala rovněž nadstandardní jak ohledně kvality bydlení, tak povahy volnočasových aktivit (golf), přičemž jeho životní úroveň navíc významně ovlivňuje jeho manželka – advokátka (pozn. Ústavního soudu: v mezidobí bylo mezi stěžovatelem a jeho družkou uzavřeno manželství). Snížení příjmů stěžovatele tak bylo výrazně kompenzováno celkovou sumou jeho nemovitého majetku; rovněž schopnost podnikat stěžovateli zůstala, i když pouze částečně, zachována a stěžovatel je nadále schopen splácet úvěry, byť za pomoci blízkých osob, jakož i půjčky od rodičů a bývalé partnerky. Dle krajského soudu bylo s ohledem na nadstandardní celkové poměry stěžovatele namísto snížit výši výživného toliko o částku 5 000 Kč měsíčně ze spotřební složky výživného.

II.

Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel svou obsáhlou ústavní stížností brojí výhradně proti rozsudku krajského soudu, přičemž uplatňuje jak námitky proti výši výživného, tak proti způsobu odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nejprve popisuje průběh svého onemocnění a uvádí, že v jeho důsledku již není objektivně schopen dosahovat takových pracovních výkonů jako dříve, jeho zdravotní stav je i nadále nepříznivý a nelze očekávat úplnou obnovu jeho pracovního potenciálu. Po celou dobu trvání pracovní neschopnosti byl stěžovatel povinen nést vysoké náklady související s jeho podnikáním, zejména s provozem hotelu V. M., což vedlo k jeho zadlužení. Vzhledem k vážnosti finanční situace byl stěžovatel již v roce 2019 nucen rozvázat pracovní poměr se svými zaměstnanci a od té doby se o provoz hotelu stará se svou manželkou osobně. Výživné stanovené předchozím rozhodnutím o výživném bylo již tehdy zcela nepřiměřeně vysoké, o čemž svědčilo též to, že vedlo k okamžité exekuci majetku stěžovatele, v níž se stěžovatel nachází doposud. Ke svým majetkovým poměrům stěžovatel dále uvádí, že všechny tři nemovitosti vlastní zcela účelně, když v jedné z nich dlouhodobě žijí jeho rodiče, kteří ji na stěžovatele převedli s tím, že jim zde zajistí doživotní bydlení. Druhou nemovitostí je uvedený hotel a třetí nemovitost tvoří rodinný dům se zahradou, v němž stěžovatel žije se svou manželkou a dcerou. Poslední dvě uvedené nemovitosti jsou zatíženy konsolidovaným hypotečním, resp. provozním úvěrem. V důsledku napadeného rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo stanoveno výživné ve zcela nepřiměřené výši, dle stěžovatele nevyhnutelně dojde k prodeji všech uvedených nemovitostí v exekučním řízení, neboť případným prodejem pouze jedné z nich nedojde k uspokojení pohledávky na úhradu dlužného výživného, když před touto pohledávkou bude přednostně uspokojena pohledávka z hypotečního úvěru. Za dané situace tak dojde k úplné likvidaci stěžovatelova majetku.

7. Další výhrady stěžovatele pak směřují především proti způsobu, jakým krajský soud odůvodnil své rozhodnutí. Tvrzení o celkové hodnotě nemovitostí stěžovatele soud zcela nekriticky převzal z tvrzení první vedlejší účastnice, aniž by daný údaj podložil jakýmkoliv důkazy. Další pochybení krajského soudu spočívá v tom, že nehodnotil majetkové poměry stěžovatele komplexně a nepřihlédl k hodnotě jeho závazků, zejména k hypotečnímu úvěru. Soud nekriticky převzal i další tvrzení první vedlejší účastnice o vysoké životní úrovni stěžovatele – k volnočasovým aktivitám stěžovatel ve svých vyjádřeních opakovaně uváděl, že od té doby, co došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, se již golfu nevěnuje, pouze s výjimkou několika akcí, kde prezentoval svůj hotel; k závěru soudu, že životní úroveň stěžovatele ovlivňuje též jeho manželka, stěžovatel

uvádí, že bylo prokázáno, že ani ona nedosahuje nadstandardních příjmů, nadto byla v té době již v pokročilém stadiu těhotenství, z čehož nutno dovodit naopak dlouhodobý pokles jejích příjmů. Rozporným s provedenými důkazy byl dle stěžovatele i další závěr krajského soudu, že stěžovatel je schopen splácet výše zmíněné úvěry. Dle přesvědčení stěžovatele krajský soud dospěl ke zcela odlišným závěrům od závěrů okresního soudu, aniž by se věci řádně zabýval.

8. Přiložený návrh na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí stěžovatel odůvodnil tím, že vzhledem k tomu, že výživné pro nezletilou bylo stanoveno ve zcela nepřiměřené výši, kterou není dlouhodobě schopen hradit, resp. není schopen hradit dluh na výživném vzniklý opětovným navýšením výživného, je zde vysoká pravděpodobnost, že předtím, než Ústavní soud rozhodne o ústavní stížnosti, dojde k exekuci prodejem nemovitostí stěžovatele. Stěžovatel rovněž uvedl, že odložením vykonatelnosti napadeného rozhodnutí nezletilá nevezikne újma, neboť na její výživu pravidelně přispívá.

III.

Procesní předpoklady řízení a průběh řízení před Ústavním soudem

9. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas k tomu oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*), neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv.

10. Usnesením ze dne 15. 12. 2020 č. j. III. ÚS 3001/20-27 Ústavní soud ustanovil opatrovníkem nezletilé Magistrát statutárního města Olomouce (dále jen „opatrovník“), neboť ústavní stížností bylo napadeno rozhodnutí, jehož závěry se dotýkají konkrétních zájmů nezletilé, která má v řízení postavení vedlejší účastnice. Uvedeným usnesením Ústavní soud rovněž podle § 79 odst. 2 zákona o Ústavním soudu odložil vykonatelnost napadeného rozsudku, jelikož hrozící provedení exekuce prodejem nemovitostí stěžovatele by mohlo mít mimo jiné reálný dopad do jeho schopnosti hradit výživné v budoucnu; zároveň nebylo shledáno, že by odložením vykonatelnosti mohla vzniknout závažná újma, neboť potřeby nezletilé budou v mezidobí zajištěny plněním výživného podle rozsudku okresního soudu ze dne 20. 1. 2020 a majetkové poměry první vedlejší účastnice, která má nezletilou v péči, jsou nadto příznivé.

IV.

Vyjádření k věci

11. Ústavní soud si pro posouzení, zda ve věci došlo ke stěžovatelem tvrzenému porušení jeho ústavně zaručených práv, které by bylo důvodem pro vyhovění ústavní stížnosti, vyžádal od okresního soudu spis sp. zn. 0 P 375/2006 a dále vyjádření účastníka a vedlejších účastnic řízení.

12. Krajský soud zcela odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku a navrhl, aby ústavní stížnost byla odmítnuta.

13. První vedlejší účastnice se vyjádřila tak, že rozhodnutí krajského soudu je zcela správné. Stěžovatel uvedené námitky vznesl již v průběhu řízení, přičemž krajský soud je v rámci svého posouzení zohlednil. V další části vyjádření první vedlejší účastnice postupně rekapituluje dle ní nadstandardní majetkové poměry stěžovatele a uzavírá, že k porušení žádného ze stěžovatelem tvrzených práv nedošlo. V následném sdělení, jež Ústavní soud obdržel dne 22. 2. 2021, první vedlejší účastnice uvedla, že stěžovatel v reakci na odklad vykonatelnosti rozsudku výrazně snížil platby výživného, když v únoru zaslal exekutorovi na výživné dětí pouze částku 10 000 Kč a ten po připočtení srážek z invalidního důchodu poslal na výživné každému z dětí částku 6 447 Kč.

14. Opatrovník nezletilé vedlejší účastnice uvedl, že podání ústavní stížnosti stěžovatelem je pouze důsledkem toho, že v dané věci nelze podat dovolání. Argumenty stěžovatele postrádají ústavněprávní rozměr a cílem stěžovatele je dosáhnout pouze snížení rozsahu vyživovací povinnosti, nikoliv ochrany svých práv. Závěry okresního soudu byly v odvolacím řízení řádně přezkoumány a částečně modifikovány, což bylo zároveň náležitě odůvodněno. Ústavní stížnost by proto měla být zamítnuta.

15. Obdržená vyjádření Ústavní soud stěžovateli k replice nezasílal, neboť nevňuje do posuzované věci nové skutečnosti ani právní úvahy, které by byly stěžovateli – vzhledem k obsahu jeho podání i obsahu napadeného rozhodnutí – neznámé. Nadto nelze přehlédnout, že ústavní stížnosti je vyhověno.

V.

Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

16. Ústavní soud přezkoumal napadené rozhodnutí a poté, co se seznámil též s vyžádaným spisem a výše rekapitulovanými vyjádřeními, dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

17. Pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného (§ 913 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Dle § 915 odst. 1 občanského zákoníku má být životní úroveň dítěte zásadně shodná s životní úrovní rodičů, přičemž toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte. Připouštějí-li to majetkové poměry osoby výživou povinné, lze za odůvodněné potřeby dítěte považovat i tvorbu úspor, nevylučují-li to okolnosti zvláštního případu (§ 917 občanského zákoníku). Při určení rozsahu vyživovací povinnosti přitom přihlíží soud k tomu, který z rodičů a v jaké míře o dítě osobně pečuje, a při posouzení majetkových poměrů rodičů vždy bere ohled nejen na fakticky dosahované příjmy rodiče, ale i na celkovou hodnotu jeho movitého a nemovitého majetku a způsob života, resp. životní úroveň [srov. např. náleží ze dne 14. 6. 2016 sp. zn. II. ÚS 756/16 (N 114/81 SbNU 785); všechna rozhodnutí Ústavního soudu dostupná na <http://nalus.usoud.cz>].

18. Posouzení návrhu na určení výživného pro nezletilé děti je sice věcí volné úvahy soudu závislé na posouzení možností a schopností osoby povinné k výživě a odůvodněných potřeb osoby oprávněné, obecný soud je ovšem povinen jasným a přezkoumatelným způsobem vymezit rámec, v němž se tato jeho volná úvaha, na základě níž dospěl k závěru o určení výše výživného, pohybovala. Postrádá-li odůvodnění soudního rozhodnutí údaj o tom, o které důkazy soud opřel svá skutková zjištění, dochází

k porušení § 157 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, což vede k tomu, že se soudní rozhodnutí stává nepřezkoumatelným [viz např. náleze ze dne 27. 2. 2014 sp. zn. III. ÚS 1836/13 (N 24/72 SbNU 275)]. Z odůvodnění rozhodnutí musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé, jinak odůvodnění nejenže nevyhovuje zákonným hlediskům, ale současně představuje porušení zákazu libovůle v soudním rozhodování a způsobuje porušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny [srov. např. náleze ze dne 12. 9. 2016 sp. zn. I. ÚS 1356/16 (N 170/82 SbNU 647)]. Požadavek náležitosti odůvodnění rozhodnutí je přitom o to naléhavější, dospěje-li odvolací soud k odlišnému závěru než soud nalézací. Není-li z rozhodnutí odvolacího soudu zřejmé, jak uvedené právní závěry z jím provedených důkazů dovodil, je rozhodnutí vadné [srov. např. náleze ze dne 17. 5. 2016 sp. zn. I. ÚS 1437/15 (N 87/81 SbNU 449)]. Právě uvedeným požadavkům krajský soud v posuzované věci nedostál.

19. Napadené rozhodnutí je založeno na závěru, že okresní soud nepřipustně přecenil pokles pracovní schopnosti stěžovatele, aniž by komplexně posoudil vliv této změny na celkové poměry stěžovatele, které byly i nadále nadstandardní. To krajský soud rozvedl v tom smyslu, že stěžovatel vlastní tři nemovitosti, jejichž hodnota v roce 2019 činila 58 000 000 Kč. Nadstandardní pak měla zůstat i životní úroveň stěžovatele nejen ohledně kvality bydlení, ale i ohledně povahy jeho volnočasových aktivit (golf), a významně ji navíc měla ovlivňovat jeho manželka, která je advokátka. Své úvahy pak krajský soud dále doplnil mimo jiné tím, že i přes sníženou schopnost podnikat je stěžovatel nadále schopen splácet úvěry, byť za pomoci blízkých osob, a že je schopen v budoucnu splatit půjčku rodičům i bývalé přítelkyni, k čemuž se měl zavázat. Ke zde rekapitulovaným důvodům, které měly dle krajského soudu svědčit o schopnosti stěžovatele platit výživné ve stanovené výši, má však Ústavní soud následující výhrady.

20. Z odůvodnění napadeného rozsudku předně není zřejmé, na základě čeho krajský soud dospěl k celkové částce 58 000 000 Kč, jež měla tvořit součet hodnot všech tří nemovitostí ve vlastnictví stěžovatele. Ačkoliv sám soud poukázal na to, že závěry vypracovaných znaleckých posudků ohledně hodnot dvou nemovitostí – hotelu a rodinného domu stěžovatele – se výrazně rozcházejí, již nijak nezduvodnil, jak (a zda vůbec) tyto znalecké posudky hodnotil, ke kterým z nich se přiklonil či jakým způsobem dospěl k uvedené celkové částce, kterou dokládal svůj závěr o nadstandardních majetkových poměrech stěžovatele. K tomu Ústavní soud pro úplnost doplňuje, že závěry znaleckých posudků o hodnotě hotelu se rozcházejí téměř o 15 000 000 Kč, ohledně hodnoty rodinného domu stěžovatele se rozcházejí cca o 6 000 000 Kč; třetí stěžovatelova nemovitost, v níž žijí jeho rodiče, znalecky ohodnocena nebyla. Jediná zmínka o tom, že hodnota stěžovatelova nemovitého majetku měla činit právě, resp. nejméně 58 000 000 Kč, zazněla pouze ze strany zmocněnkyně první vedlejší účastnice během jednání před krajským soudem dne 20. 7. 2020 (viz protokol o jednání před odvolacím soudem, č. l. 1653). Nabízí se proto i stěžovatelem v ústavní stížnosti nadnesená otázka, zda krajský soud tvrzení první vedlejší účastnice či její zmocněnkyně toliko nekriticky nepřevzal, aniž by se jeho pravdivostí skutečně jakkoliv blíže zabýval.

21. I kdyby nicméně Ústavní soud odhlédl od uvedeného pochybení krajského soudu s tím, že bez ohledu na přesnou hodnotu předmětných nemovitostí by bylo možno i tak uzavřít, že hodnota stěžovatelova nemovitého majetku byla s velkou pravděpodobností nadstandardní, odůvodnění napadeného rozsudku by ani tak nemohlo obstát, neboť je

zatíženo dalšími dílčími nedostatky, jež ve svém souhrnu vyžadují kasační zásah Ústavního soudu.

22. Dle v řízení učiněných skutkových zjištění jsou všechny nemovitosti stěžovatele společným předmětem smluvního zástavního práva k zajištění budoucích dluhů pro obchodní společnost Raiffeisenbank, a. s., a jsou dotčeny exekučními příkazy k prodeji nemovitosti soudního exekutora Mgr. Jiřího Krále, Exekutorský úřad Ostrava (viz mimo jiné bod 8 odůvodnění rozsudku okresního soudu ze dne 20. 1. 2020, č. l. 1574). Tyto dle Ústavního soudu nikoliv nevýznamné skutečnosti však krajský soud žádným způsobem nepromítl do svého hodnocení a nijak nezohlednil, zda a případně jaký mají vliv na ekonomickou situaci stěžovatele a jeho celkové poměry. Ústavní soud tak v napadeném rozhodnutí postrádá jakoukoliv podrobnější úvahu, od níž by se následně odvíjelo posouzení, zda i přes popsané zatížení nemovitého majetku především probíhající exekucí zůstává nadstandardní životní úroveň stěžovatele nadále nedotčena. Lze doplnit, že naproti tomu okresní soud, s jehož závěry se krajský soud neztotožnil, k omezení práva stěžovatele disponovat nemovitým majetkem v důsledku probíhající exekuce v rámci hodnocení majetkových poměrů stěžovatele minimálně přihlédl (viz bod 12 odůvodnění rozsudku okresního soudu ze dne 20. 1. 2020, č. l. 1575).

23. Ztotožnit se pak bez dalšího nelze ani s tvrzením krajského soudu, že o nadstandardní životní úrovni stěžovatele svědčí i povaha jeho volnočasových aktivit. Ze spisu okresního soudu sice vyplývá, že první vedlejší účastnice opakovaně poukazovala na to, že se stěžovatel věnuje mimo jiné golfu, z čehož dovozovala, že jeho zdravotní stav je mnohem lepší, než sám stěžovatel prezentuje (viz protokol o jednání před okresním soudem ze dne 6. 12. 2019, č. l. 1476, či odvolání první vedlejší účastnice, č. l. 1584); zřejmé však již není, že by byl stěžovatel k těmto aktivitám kdykoliv během řízení dotazován či že by daná skutečnost byla mezi účastníky řízení nespornou (stěžovatel naopak v ústavní stížnosti namítá, že v řízení opakovaně tvrdil, že žádné volnočasové aktivity od okamžiku, kdy došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, neprovozuje a že golf hrál od té doby pouze dvakrát, když pokaždé šlo o jednorázovou akci). Mínil-li proto krajský soud uvedeným tvrzením první vedlejší účastnice podpořit svůj závěr o nadstandardní životní úrovni stěžovatele, bylo jeho povinností toto tvrzení postavit najisto.

24. Nepřesvědčivě působí i další krajským soudem uvedený důvod, jenž má svědčit o nadstandardní životní úrovni stěžovatele, a to poukaz na to, že stěžovatelova životní úroveň je navíc významně ovlivňována jeho manželkou – advokátkou. Ústavní soud přisvědčuje krajskému soudu potud, že z důkazů, jež byly v řízení provedeny, skutečně vyplývá, že současná manželka stěžovatele jeho životní úroveň ovlivňuje minimálně do té míry, že dlouhodobě financuje přibližně polovinu jeho veškerých výdajů a výrazně mu pomáhá se splácením dlužného výživného a odměny exekutora. Jen stěží však tyto skutečnosti mohou sloužit jako další z důvodů, jimiž má být podpořen závěr o nadstandardních poměrech stěžovatele, neboť z nich vyplývá spíše naopak to, že bez manželčiny finanční podpory by jeho dluhy byly pravděpodobně ještě vyšší (nikoliv tedy to, že by jeho již tak nadstandardní životní úroveň byla díky jeho manželce ještě o to lepší).

25. Zcela přitakat konečně nelze ani té části odůvodnění, v níž se krajský soud utvrzuje o nadstandardních poměrech stěžovatele též tím, že poukazuje na jeho schopnost splácet úvěry a další půjčené finanční částky. K úvěrům, jež má stěžovatel splácet částkou 125 000 Kč měsíčně, sám krajský soud uvádí, že je tak stěžovatel schopen činit pouze za

pomoci blízkých osob, v případě dalších vyjmenovaných půjček od rodičů a bývalé přítelkyně pak *de facto* pouze konstatuje jejich výši a datum jejich splatnosti v budoucnu. Takto prezentované závěry však ničeho nevypovídají o majetkových poměrech stěžovatele či jeho schopnosti uvedeným závazkům v dohodnutých termínech skutečně dostát. Krajský soud tak na základě uvedených skutečností dospívá k něčemu, co z nich dle Ústavního soudu bez dalšího nevyplývá.

26. Ústavní soud tak uzavírá, že musel přisvědčit přinejmenším těm námitkám stěžovatele, které se týkaly výše podrobněji popsaných nedostatků odůvodnění napadeného rozsudku. Jelikož krajský soud své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem neodůvodnil, zatížil řízení vadou, která svou intenzitou dosahuje porušení základního práva stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

VI. Závěr

27. Z uvedených důvodů Ústavní soud ústavní stížnosti vyhověl a podle § 82 odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Takto rozhodl mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků, neboť měl za to, že od něj nelze očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

28. Nutno dodat, že tímto nálezem Ústavní soud nijak nepředjímá výsledek řízení o úpravě výživného pro nezletilou. Krajský soud nepochybně může posoudit v řízení zjištěné skutečnosti odlišně od závěrů přijatých okresním soudem; musí však pečlivě, srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnit, proč považuje závěry okresního soudu za chybné či nepřesné a z jakého důvodu jsou právě jím učiněné závěry správné.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 16. března 2021

Radovan Suchánek
předseda senátu